

Projekt nr 6/XXV

Uchwała Nr / / 2017

**Rady Gminy Ożarówice
z dnia 26 stycznia 2017 roku**

w sprawie: przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2017.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (j.t. Dz. U. z 2016r. poz. 446 z późn. zm.), w związku z art.4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016r. poz.487), uchwałą Nr XIX/204/2016 Rady Gminy Ożarówice z dnia 23 sierpnia 2016 w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ożarówice na lata 2016 – 2025, na wniosek Wójta Gminy Ożarówice, po zaopiniowaniu przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Komisję Kultury, Sportu, Oświaty i Zdrowia.

**Rada Gminy Ożarówice
u c h w a ł a**

§ 1

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2017 w brzmieniu ustalonym poniżej:

1. Wstęp

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Ożarówice skupia się na realizacji zadań własnych gminy, określonych w § 4¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016 – 2020.

Celem programu jest:

- a. Zmniejszenie rozmiarów aktualnie istniejących problemów społecznych,
- b. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów uzależnień,
- c. Zapobieganie stosowaniu przemocy w rodzinie,
- d. Budowa skutecznego systemu kontroli społecznej oraz reagowania w przypadkach szkodliwego postępowania osób nadużywających alkoholu,
- e. Propagowanie działań edukacyjnych mających na celu zmianę struktury spożywania oraz obyczajów związanych z używaniem alkoholu, zwłaszcza młodszego pokolenia,
- f. Promocja zdrowego stylu życia poprzez wspieranie głównych czynników chroniących (rodzina, zainteresowania, nauka szkolna, respektowanie norm i wartości).
- g. Zwiększenie bezpieczeństwa środowiska rodzinnego.

PROGRAM REALIZUJE: URZĄD GMINY OŻAROWICE

2. Diagnoza stanu problemów i zasobów służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych

A. Gmina Ożarowice

Gminę zamieszkuje 5.638 osób / dane na 31.12.2016/, w tym:

Tabela 1. Struktura ludności ze względu na wiek i płeć.

Grupa wiekowa	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem
0-5	171	182	353
5-15	273	263	536
15-25	304	335	639
25-45	878	851	1729
45-65	753	746	1499
Powyżej 65	521	361	882
Ogółem 5622	2900	2738	5638

Dane: USC Ożarowice

Z badań krajowych wynika, że problem choroby alkoholowej dotyczy 2 – 3 % populacji, co stanowi dla naszej gminy około 112 – 169 osób. Liczbę tę należy pomnożyć 3 – 4 krotnie, aby zobrazować wielkość szkód w rodzinach uzależnionych.

B. Rynek alkoholowy – stan na dzień 31.12.2015r

- Limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych, przyjęty Uchwałą Rady Gminy Nr XXX / 184 / 2001r.:
 - powyżej 4.5% alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży / gastronomia / - **20**,
 - powyżej 4.5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży / detal / - **40**.
- Wykorzystanie **limitu** na sprzedaż napojów alkoholowych:
 - przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży – **20**,
 - przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży – **26**.
- Liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia:
 - w miejscu sprzedaży – 282,

- poza miejscem sprzedaży –217.

Zaznaczyć należy, że 18 punktów limitowanej sprzedaży napojów alkoholowych zlokalizowanych jest na terenie Międzynarodowego Portu Lotniczego Katowice w Pyrzowicach / 11 punktów gastronomicznych oraz 7 punktów handlu detalicznego/. Z obserwacji wynika, że mieszkańcy gminy na terenie Portu nie dokonują zakupów napojów alkoholowych.

- Biorąc pod uwagę limitowane punkty sprzedaży napojów alkoholowych z wyłączeniem punktów znajdujących się na terenie MPL Katowice w Pyrzowicach liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych wynosi:
 - w miejscu sprzedaży – 626
 - poza miejscem sprzedaży – 297.

B. Stan problemów alkoholowych

1. Naruszenia prawa i porządku publicznego:

Na terenie Gminy Ożarówice funkcjonariusze Posterunku Policji w Pyrzowicach odnotowali:

- 31 interwencji domowych, gdzie sprawca był po spożyciu alkoholu, z czego 9 -zakończono doprowadzeniem do Izby Wytrzeźwień;
- 68 interwencji publicznych, gdzie sprawca był po spożyciu alkoholu, z czego 21 – zakończono doprowadzeniem do Izby Wytrzeźwień;
- 5 – Niebieskich Kart, gdzie sprawca był pod wpływem alkoholu;
- 1 – zgłoszone znęcanie, gdzie sprawca był po spożyciu alkoholu
- Zatrzymano 19 nietrzeźwych kierujących pojazdem;
- Zatrzymano 6 nietrzeźwych kierujących rowerem;
- Nałożono 118 mandatów karnych za spożywanie alkoholu w miejscu publicznym;
- 28 pouczeń dot. zakazu spożywania alkoholu w miejscu publicznym.

Dane: Komisariat Policji w Pyrzowicach

2. Zastosowanie leczenia odwykowego:

- Do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęły 3 wnioski od rodzin, dotyczących wszczęcia postępowania administracyjnego w przedmiocie zastosowania leczenia odwykowego;
- Członek Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wszczął jedną procedurę Niebieskiej Karty
- W związku z wszczęciem procedury Niebieskiej Karty członek GKRPA uczestniczył w posiedzeniach grup roboczych w 6 sprawach;
- Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadzili 22 rozmowy interwencyjno - motywujące;
- Skierowano do Sądu 2 wnioski dotyczące zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego.

3. Ośrodek Pomocy Społecznej:

- Liczba rodzin objętych pomocą finansową OPS – 48 rodzin / 148 osób;
- Liczba rodzin objęta pracą socjalną OPS - 111 rodziny / 289 osób;
- Liczba rodzin z problemem alkoholowym objętych pomocą finansową OPS – 9 rodzin / 19 osób;

Dane: OPS Ożarówice

Na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin z problemem alkoholowym prowadzona jest z 21 rodzinami praca socjalna, prowadzona pod kątem:

- kierowania na zajęcia profilaktyczno – edukacyjne,
- pomocy w docieraniu do grup wsparcia lub uczestnictwa w programach dla uzależnionych,
- pomoc w docieraniu do grup wsparcia lub uczestnictwa w programach dla członków rodzin uzależnionych;
- monitorowania utrzymania abstynencji;
- monitorowanie procesu leczenia.
 - Pracownicy socjalni podejmowali działania mające na celu pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie. Ta forma pomocy objętych było 12 rodzin. W ramach procedury podejmowane były działania:
 - wszczynanie procedury Niebieska Karta;
 - przekazywanie informacji o obowiązujących przepisach prawnych;
 - informowanie o możliwości uzyskania wsparcia i sposobach radzenia sobie z problemem;
 - cykliczne wizyty w środowisku;
 - informowanie o warunkach korzystania ze świadczeń pomocy społecznej;
 - wskazywanie możliwości korzystania z pomocy psychologicznej i prawnej.

4. Punkt konsultacyjny

- Mieszkańcy mieli możliwość skorzystania z bezpłatnej pomocy psychologicznej, terapeutycznej i prawnej w punkcie prawnop – psychologicznym w Ożarówicach;
 - porady psychologiczne – 26 konsultacji
 - porady terapeuty – 21 porad/sesji
 - porady prawne – 11 porad
- Zgodnie z zawartą umową mieszkańcy Gminy Ożarówice mogli korzystać z ponadstandardowych usług zdrowotnych w Tarnogórskim Ośrodku Terapii Uzależnień Profilaktyki i Pomocy Psychologicznej „TO TU”. Łącznie mieszkańcy skorzystali z 20 sesji indywidualnych i 1 sesji grupowej:
 - 1 sesja indywidualna – Program dla osób uwikłanych we współuzależnienie i przemoc,
 - 7 sesji indywidualnych – Program dla osób uwikłanych we współuzależnienie i przemoc,
 - 6 sesji indywidualnych - Program dla osób z syndromem DDA,
 - 4 sesje indywidualne – Program dla osób pijących szkodliwie
 - 2 sesje indywidualne – Program wczesnej interwencji wobec młodzieży zagrożonej uzależnieniem.

5. Doprowadzenia do Izby Wyrzeźwień

Zgodnie z zawartym porozumieniem dotyczącym pobytu w Izbie Wyrzeźwień mieszkańców Gminy Ożarówice w 2016 roku do Izby doprowadzonych zostało 21 osób / 32 pobyty.

D. Mapa problemów alkoholowych

- Zbyt duża odległość do najbliższego zakładu leczenia stacjonarnego lub ambulatoryjnego,
- Zaburzenia życia rodzinnego związane z alkoholem, w tym zjawisko przemocy w rodzinie
- Niski stopień świadomości zagrożeń wynikających z sięgania po środki psychoaktywne, zwłaszcza przez dzieci i młodzież,
- Stosunkowo duża ilość osób nietrzeźwych korzystających z Izby Wyrzeźwień

E. Zasoby umożliwiające prowadzenie działalności profilaktycznej

- Punkt konsultacyjny udzielający pomocy doraźnej w zakresie porad psychologicznych,
- Punkt psychologiczno – prawny
- Umowa z Tarnogórskim Ośrodkiem Terapii Uzależnień i Pomocy Psychologicznej „TO TU” dotycząca ponadstandardowych świadczeń zdrowotnych,
- Świetlice Środowiskowe w Zendku, Ożarówicach i Ossach,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Posterunek Policji w Pyrzowicach,
- Biblioteka i Ośrodek Kultury,
- Szkoły podstawowe w Tąpkowicach, Zendku i Pyrzowicach; Gimnazjum w Ożarówicach,
- Klub sportowy Piast w Ożarówicach; Klub sportowy Tęcza w Zendku,
- Parafie w Ożarówicach, Pyrzowicach, Tąpkowicach, Sączowie, Zendku,
- Ochotnicze Straże Pożarne w Celinach, Niezdarze, Ossach, Ożarówicach, Pyrzowicach, Tąpkowicach i Zendku,
- Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Pyrzowice.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2017 przygotowany jest jako kontynuacja oferty działań pomocowych i profilaktycznych dla społeczności Gminy Ożarówice ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.

3. Główne cele Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2017

1. Ograniczenie dostępności do alkoholu dla najmłodszych mieszkańców Gminy Ożarówice.
2. Podjęcie działań na rzecz systematycznej zmiany postaw społecznych wobec problemów alkoholowych.
3. Rozszerzenie liczby odbiorców podejmowanych działań profilaktycznych i edukacyjnych, m.in. poprzez:
 - a.) realizację programów psychoedukacyjnych w szkołach i świetlicach,
 - b.) wsparcie systemu wychowawczego w szkołach podstawowych i gimnazjum,
 - c.) pracę z najmłodszymi w grupach przedszkolnych,
 - d.) uwzględnienie potrzeb osób z różnymi niepełnosprawnościami.
4. Doskonalenie form pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom.
5. Propagowanie w społeczności lokalnej abstynencji i trzeźwości.
6. Rozwijanie współpracy z sąsiednimi gminami w zakresie działań pomocowych i profilaktyki.
7. Zapewnienie ciągłości świadczenia usług zdrowotnych dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin.

4. Zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

I. Profilaktyczna działalność informacyjna i edukacyjna w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii zwłaszcza dla dzieci i młodzieży

1. Realizowanie i finansowanie wśród dzieci i młodzieży programów profilaktycznych, psychoedukacyjnych i profilaktyczno – sportowych dla klas szkolnych, świetlic oraz dzieci z grup ryzyka:

- dotyczących różnych rodzajów środków uzależniających,
 - nastawionych na promocję zdrowego życia oraz głównych czynników chroniących,
 - uczących przyjmowania właściwych postaw wobec używania środków uzależniających .
2. Rozwijanie różnych form edukacji publicznej:
 - a.) konkursy wiedzy o tematyce profilaktycznej w szkołach,
 - b.) zajęcia i konkursy o tematyce profilaktycznej dla najmłodszych dzieci w przedszkolach,
 - c.) ogólnopolskie kampanie edukacyjne „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, „Postaw na rodzinę”,
 - d.) lokalna kampania edukacyjna „Rodzina Razem się Trzyma”,
 - e.) kampanie inicjowane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - f.) plakaty, broszury.
 3. Systematyczne diagnozowanie i monitorowanie problemów społecznych w zakresie uzależnień – przeprowadzenie badań monitorujących w tym zakresie.
 4. Podnoszenie kwalifikacji osób realizujących działania profilaktyczne.
 5. Szkolenia specjalistyczne dla różnych grup zawodowych pracujących z osobami uzależnionymi, grupami ryzyka oraz dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
 6. Wspieranie systemu wychowawczego w szkołach.
 7. Tworzenie alternatywnych sposobów spędzania czasu wolnego dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych – finansowanie zajęć opiekuńczo- wychowawczych w sołectwach.
 8. Podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonych dla rodziców.
 9. Zakup oraz dystrybucja materiałów informacyjnych dotyczących problemu FAS (Fetal Alcohol Syndrome).
 10. Wspieranie inicjatyw młodzieżowych w zakresie działań kulturalnych, sportowych oraz działalności społecznej.
 11. Organizacja warsztatów artystyczno – twórczych wraz z imprez kulturalno - rekreacyjnych dla mieszkańców.
 12. Wspieranie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących profilaktyce i życiu w trzeźwości.
 13. Szkolenia dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

II. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i osób zagrożonych uzależnieniem

1. Współpraca i wspieranie działalności instytucji zajmujących się profilaktyką problemów alkoholowych i pomocą osobom uzależnionym:
 - a.) Poradnią Leczenia Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Tarnowskich Górach,
 - b.) Tarnogórskim Ośrodkiem Terapii Uzależnień, Profilaktyki i Pomocy Psychologicznej „TO TU”;
2. Kontynuacja umowy z Tarnogórskim Ośrodkiem Terapii Uzależnień, Profilaktyki i Pomocy Psychologicznej „TO TU” – SP ZOZ na zakup usług zdrowotnych dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz ofiar przemocy.
3. Finansowanie terapii indywidualnej i grupowej dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin.
4. Udzielanie pomocy doraźnej i interwencyjnej w punkcie konsultacyjnym.
5. Finansowanie kosztów wywiadów środowiskowych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.

III. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą

1. Pomoc psychologiczno – prawna w ramach punktu konsultacyjnego dla ofiar przemocy w rodzinie,
2. Wspieranie procedury „Niebieska Karta”,
3. Finansowanie szkoleń dla różnych grup zawodowych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
4. Podejmowanie czynności zmierzających do objęcia leczeniem osób uzależnionych od alkoholu:
 - a.) podejmowanie działań wobec osób nadużywających alkoholu i pijących w sposób szkodliwy, zmierzających do zmotywowania do podjęcia leczenia,
 - b.) kierowanie na badania pozwalające ustalić stopień uzależnienia od alkoholu – finansowanie czynności biegłych sądowych – psychologa i lekarza w stosunku do osób skierowanych przez Sąd i na wniosek GKRPA,
 - c.) kierowanie do sądów wniosków o wszczęcie postępowania dotyczącego zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego.
5. Wspieranie działalności interdyscyplinarnego zespołu ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
6. Współpraca z dzielnicowym z Komisariatu Policji w Pyrzowicach oraz Ośrodkiem Pomocy Społecznej.
7. Tworzenie warunków do powstawania alternatywnych miejsc spędzania czasu wolnego oraz rekreacji dla dzieci i młodzieży – zakładanie i rewitalizacja istniejących placów zabaw.
8. Prowadzenie bieżącej działalności istniejących świetlic ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży z grupy ryzyka.
9. Sukcesywne doposażanie świetlic w sprzęt i materiały do prowadzenia zajęć.
10. Rozwijanie zainteresowań w celu wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży z grupy ryzyka:
 - a.) prowadzenie kół zainteresowań i zajęć pozalekcyjnych,
 - b.) prowadzenie zajęć terapeutycznych,
 - c.) prowadzenie zajęć sportowych.
11. Udzielanie pomocy finansowej, programowej i metodycznej przy organizowaniu, różnorodnych form wypoczynku i spędzaniu czasu wolnego przez dzieci i młodzież z rodzin dotkniętych patologią społeczną, z uwzględnieniem działań psychoterapeutycznych i socjoterapeutycznych / obozy terapeutyczne, półkolonie, zimowiska, ferie /.
12. Finansowanie wypoczynku dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych – kolonie letnie z programem zajęć profilaktycznych.
13. Propagowanie pozytywnych wzorców zachowań poprzez organizowanie imprez aktywizujących społeczność lokalną:
 - festyn impreza okazji Dnia Dziecka,
 - integracyjne turnieje sportowe,
 - integracyjne pikniki rodzinne.

IV. Wspieranie zatrudnienia socjalnego

1. Zadanie to będzie realizowane jako fakultatywne. Warunkiem podjęcia zadania jest zgłoszenie o skierowaniu mieszkańca Gminy Ożarówie do Centrum Integracji Społecznej.

V. Kontynuacja działań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- a. Opracowuje projekt Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- b. Wydaje postanowienia w sprawie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów Alkoholowych;
- c. Podejmuje interwencje w związku z łamaniem Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu Alkoholizmowi;
- d. Prowadzi działania wobec osób nadużywających alkoholu i pijących w sposób szkodliwy, zmierzających do zmotywowania bądź sądowego zmotywowania tych osób do leczenia,

VI. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów

Alkoholowych

1. Celem inicjowania i realizacji działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych Wójt Gminy Ożarówie Zarządzeniem Nr 51 / 2006 z dnia 30.06.2006 powołał Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych są przeszkoleni w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
3. Członkowie Komisji otrzymują za udział w posiedzeniu wynagrodzenie.
4. Wynagrodzenie dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ożarówicach za udział w posiedzeniu Komisji wynosi 5 % przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego za poprzedni kwartał obliczonego na podstawie komunikatu prezesa GUS ogłaszanego w Monitorze Polskim. Wynagrodzenie za udział w posiedzeniu Komisji wypłacane jest na podstawie listy obecności zatwierdzonej przez Przewodniczącego Komisji.
5. Wynagrodzenie dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ożarówicach biorących udział w posiedzeniu Zespołu Interdyscyplinarnego lub grupach roboczych wynosi 3 % przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego za poprzedni kwartał obliczonego na podstawie komunikatu prezesa GUS ogłaszanego w Monitorze Polskim. Wynagrodzenie za udział w posiedzeniu Zespołu Interdyscyplinarnego lub grupach roboczych i wypłacane jest na podstawie listy obecności zatwierdzonej przez Przewodniczącego Komisji.
6. Wynagrodzenie dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ożarówicach za kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych wynosi 3 % przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego za poprzedni kwartał obliczonego na podstawie komunikatu prezesa GUS ogłaszanego w Monitorze Polskim. Wynagrodzenie za przeprowadzone kontrole punktów sprzedaży wypłacane jest na podstawie protokołu z kontroli wraz z listą osób biorących udział w kontroli Komisji zatwierdzonej przez Przewodniczącego Komisji.
7. Pozostałe zasady działania Komisji określa Regulamin Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

VII. Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Program realizowany jest przez powołanego przez wójta Gminy pełnomocnika ds. rozwiązywania problemów alkoholowych. Wójt sprawuje na bieżąco nadzór nad realizacją programu i podejmuje niezbędne działania zmierzające do osiągnięcia celów wyznaczonych w programie.

Pełnomocnik przedstawia Wójtowi roczne sprawozdanie z realizacji zadań programu.

§ 2

Traci moc uchwała Nr XVI / 152 / 2016 Rady Gminy Ożarówice z dnia 17 marca 2016 roku w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Ożarówice oraz Pełnomocnikowi ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.